

Dušan Korgo

Súčasná trestnoprávna úprava boja s terorizmom v Slovenskej Republike

Studia Prawnoustrojowe nr 16, 61-70

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dušan Korgo

Katedra verejného práva
Univerzity Mateja Bela

Súčasná trestnoprávna úprava boja s terorizmom v Slovenskej Republike

V posledných desaťročiach 20. storočia sa narušil systém medzinárodných vzťahov, ktorého stabilita spočívala na rovnováhe moci medzi štátmi. Koniec „studenej vojny“ a globalizácia priniesli nárast nielen počtu, ale aj moci nových aktérov, ktorých aktivity sa vymykajú kontrole štátu a významne ovplyvňujú politický vývoj a bezpečnostné prostredie: terorizmus, médiá, nadnárodné korporácie, revolučné hnutia, organizovaný zločin, mimovládne organizácie. Globalizácia zároveň znamená rozvoj sietí v planetárnom rozmere. Komunikačná a počítačová technika, finančné toky a medzinárodná doprava znásobujú akčné prostriedky a potenciálne ciele terorizmu. Siet' je základným organizačným princípom medzinárodných zločineckých skupín. Otvorenie hraníc a búranie bariér slobodnému pohybu osôb a kapitálu v globalizovanom svete vedie k vzájomnej závislosti. Príkladom sú nelegálni pristáhovalci, ktorí sa po prekročení vonkajších hraníc Schengenu rozplýnu v 450-miliómovej mase európskych občanov. Existencia liberálnych daňových rajov založených na bankovom tajomstve uľahčuje páchanie finančnej kriminality a predstavuje jeden z pilierov financovania terorizmu. Globálny dosah audiovizuálnych médií zaist'uje teroristom potrebnú publicitu. Nerovnováhy v deľbe svetového bohatstva, chudoba, hlad, totalita alebo naopak rozpad štátnych inštitúcií v tretích krajinách, rozširujú priepast' medzi bohatým Severom a chudobným Juhom.

Slovenská republika sa stotožňuje s úsilím boja proti terorizmu na úrovni EÚ. Využíva kľúčové dokumenty ako Európska protiteroristická stratégia, nadvádzajúci Akčný plán EÚ pre boj proti terorizmu, Stratégiu boja proti radikalizácii a náboru, európsky Akčný plán pre boj proti radikalizácii a náboru a ďalšie. Slovenská republika taktiež pozorne sleduje a podieľa sa na plnení záväzkov vyplývajúcich z tzv. Tamperského programu (1999–2004), Haagskeho programu (2004–2009) a Štokholmského programu (2009–2014), ktorých cieľom je zintenzívnenie spolupráce v oblasti vnútra a spravodlivosti

na celoeurópskej úrovni. Ich spoločným cieľom je vytvorenie spoločnej pristáhovaleckej a azylovej politiky spolu s prevenciou terorizmu. Európska komisia pravidelne vyhodnocuje stav implementácie jednotlivých odporúčaní, uvádzaných v jednotlivých programoch¹.

Rekodifikovaný trestný zákon č. 300/2005 Z.z, účinný od 1.1.2005, definoval v § 419, že terorizmu sa dopustí ten, „kto v úmysle vážne zastrašíť obyvateľstvo, vážne destabilizovať alebo zničiť ústavné, politické, hospodárske alebo spoločenské zriadenie štátu alebo usporiadanie medzinárodnej organizácie, alebo donútiť vládu štátu alebo medzinárodnú organizáciu, aby niečo konala alebo sa zdržala konania, hrozí spáchaním alebo spácha zločin ohrozený život, zdravie ľudí, ich osobnú slobodu alebo majetok alebo neoprávnene vyrabí, získa, vlastní, drží, prepravuje, dodáva alebo inak používa výbušné, jadrové, biologické alebo chemické zbrane, alebo uskutočňuje nedovolený výskum a vývoj takých zbraní alebo zbraní zakázaných zákonom alebo medzinárodnou zmluvou“.

Financovanie terorizmu v tejto skutkovej podstate nebolo výslovne ustanovené ako možnosť páchania tejto trestnej činnosti, ale mohlo byť trestané iba podľa všeobecného ustanovenia o príprave na, o pomoci k trestnému činu terorizmu. Záväzok výslovne zaviesť úpravu do osobitnej časti Trestného zákona vznikol až po dôkladnej analýze nedostatočnosti všeobecných ustanovení o príprave trestného činu. Odporúčanie na výslovné zakotvenie trestnosti financovania terorizmu je zakotvené v odporúčaní Výboru Rady Európy pre pranie špinavých peňazí v tretej hodnotiacej správe o SR o plnení odporúčania FATF. Navrhuje sa rozšíriť výpočet spôsobov prípravy trestného činu ako všeobecnej formy trestnej činnosti aj o zámerné plánovanie trestného činu. Takáto úprava je predmetom Rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN č. 1373 (2001), ktorá v súlade s kapitolou VII Charty OSN rozhodla v bode 2 písm. e), že všetky štáty zabezpečia, aby osoby, ktoré sa zúčastňujú na financovaní, plánovaní alebo páchaní teroristických trestných činov alebo na podporovaní teroristických trestných činov boli postavené pred súd a popri ostatných opatreniach zabezpečia, aby vnútroštátna legislatíva a ostatné právne predpisy kvalifikovali takéto teroristické činy ako závažné trestné činy, a aby príslušné tresty primerane zohľadňovali závažnosť týchto teroristických činov“.

Terorizmus je jedným z najťažších zločinov uvedených v Trestnom zákone. Zavedenie tohto ustanovenia do Trestného zákona bolo vyvolané potrebou zintenzívnenia boja proti terorizmu, pričom bolo nevyhnutné využiť najprísnejšie tresty. Vychádzalo sa pritom z návrhu rámcového rozhodnutia Rady o boji proti terorizmu zo 7. decembra 2001. Rámcové rozhodnutie Rady o boji proti terorizmu z 13. júna 2002 sa opiera o konštatovanie,

¹ Návrh Národného akčného plánu boja proti terorizmu na roky 2011–2015.

že Európska únia je založená na univerzálnych hodnotách ľudskej dôstojnosti, slobody, rovnosti a solidarity, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd. Je založená na princípoch demokracie a zákonnosti, teda na princípoch, ktoré sú spoločné pre členské štáty, a práve terorizmus predstavuje jedno z najzávažnejších porušení týchto princípov.

Dňa 3. decembra 2009 bola Národnou radou SR prijatá novela Trestného zákona, s účinnosťou od 1.1.2010, a ktorej hlavným bodom bola rozsiahla úprava § 419, ktorý má nový názov „Terorizmus a niektoré formy účasti na terorizme“.

§ 419: (1) Kto

a) v úmysle vážne zastrašiť obyvateľstvo, vážne destabilizovať alebo zničiť ústavné, politické, hospodárske alebo spoločenské zriadenie štátu alebo usporiadanie medzinárodnej organizácie, alebo donútiť vládu štátu alebo medzinárodnú organizáciu, aby niečo konala alebo sa zdržala konania, hrozí spáchaním alebo spácha zločin ohrozujúci život, zdravie ľudí, ich osobnú slobodu alebo majetok alebo neoprávnene vyrábí, získa, vlastní, drží, prepravuje, dodáva alebo inak používa výbušninu, jadrové, biologické alebo chemické zbrane, alebo uskutočňuje nedovolený výskum a vývoj takých zbraní alebo zbraní zakázaných zákonom alebo medzinárodnou zmluvou;

b) v úmysle spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví alebo značnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí drží rádioaktívny materiál alebo má alebo vyrábí jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu, ktoré môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrť, vážnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí,

c) v úmysle spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví alebo značnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí alebo donútiť fyzickú osobu alebo právnickú osobu, medzinárodnú organizáciu alebo štát konat' alebo zdržať sa konania používa rádioaktívny materiál alebo jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu, ktoré môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrť, vážnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí, alebo používa alebo poškodzuje jadrový reaktor vrátenie reaktorov nainštalovaných na plavidlach, vozidlách, lietadlach alebo kozmických objektoch využívaný ako zdroj energie na poháňanie takých plavidiel, vozidiel, lietadiel alebo kozmických objektov, alebo na iné účely, alebo prevádzku alebo dopravné zariadenie používané na výrobu, skladovanie, spracovanie alebo prepravu rádioaktívneho materiálu spôsobom, ktorý uvoľňuje alebo môže uvoľniť rádioaktívny materiál, alebo takým konaním hrozí za okolnosti, ktoré naznačujú vieročnosť hrozby, alebo

d) požaduje rádioaktívny materiál, jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu, ktoré

môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrť, vážnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí, alebo jadrový reaktor vrátane reaktorov nainštalovaných na plavidlách, vozidlách, lietadlách alebo kozmických objektoch využívaný ako zdroj energie na poháňanie takých plavidiel, vozidiel, lietadiel alebo kozmických objektov, alebo na iné účely, alebo prevádzku alebo dopravné zariadenie používané na výrobu, skladovanie, spracovanie alebo prepravu rádioaktívneho materiálu, s použitím hrozby za okolnosti, ktoré naznačujú vierohodnosť hrozby alebo použitia sily, potrestá sa odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsať päť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie.

(2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto

a) zhromažďuje alebo poskytuje finančné alebo iné prostriedky sám alebo prostredníctvom inej osoby, čo aj len čiastočne na účely ich použitia alebo umožnenia ich použitia na spáchanie činu uvedeného v odseku 1,

b) poskytuje znalosti metód alebo techník na výrobu alebo použitie výbušní, jadrových, biologických alebo chemických zbraní alebo iných podobne škodlivých alebo nebezpečných látok na účely spáchania činu uvedeného v odseku 1 alebo sa o také poskytnutie pokúsi alebo má na ňom účasť,

c) verejne podnecuje na spáchanie trestného činu uvedeného v odseku 1 spôsobom obhajujúcim alebo ospravedlňujúcim spáchanie takého činu pre prípad jeho spáchania a spôsobí tak nebezpečenstvo jeho spáchania, alebo má na ňom účasť,

d) požiada iného, aby spáchal alebo mal účasť na spáchaní činu uvedeného v odseku 1, alebo sa o také požiadanie pokúsi alebo má na ňom účasť, alebo

e) plánuje spáchanie činu uvedeného v odseku 1 v úmysle spáchat' alebo umožniť jeho spáchanie.

(3) Trestom odňatia slobody na doživotie sa páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním t'ažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb,

b) na chránenej osobe,

c) voči ozbrojeným silám alebo ozbrojeným zborom,

d) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo

e) za krízovej situácie.

(4) Kto spácha čin uvedený v odseku 2 písm. a) a tým umožní použitie ním zhromaždených alebo poskytnutých finančných alebo iných prostriedkov na spáchanie alebo pokus.

Novoupravená skutková podstata trestného činu „Terorizmus a niektoré formy účasti na terorizme“ má v súčasnosti štyri odseky, v ktorých sú

naformulované jednotlivé subjektívne a objektívne náležitosti tohto trestného činu. V odseku 1 a 2 ide o základné skutkové podstaty, v odsekoch 3 a 4 ide o kvalifikované skutkové podstaty.

Vzhľadom na to, že sa zmenil názov tohto trestného činu došlo k viačerým zmenám i vo všeobecnej časti TZ a to takým spôsobom, že v ustanoveniach TZ, v ktorých sa vyskytoval pojem terorizmus sa za slovo „terorizmu“ vkladajú slová „a niektorých foriem účasti na terorizme“.

Objektom terorizmu je ústavné, politické, hospodárske, spoločenské zriadenie štátu, riadna činnosť vlády a iných štátnych orgánov ako i medzinárodných organizácií, pokojný život obyvateľstva, ale aj zdravie a životy, osobná sloboda ľudí a ich majetok a životné prostredie. Ďalším objektom je slobodná beznátlaková činnosť fyzických aj právnických osôb ako aj štátu.

Terorizmus je úmyselný trestný čin, pričom „úmyslom“ (cieľom) páchateľa je vykonať niektoré z uvedených konaní s cieľom vážne zastrašiť obyvateľstvo, vážne destabilizovať alebo zničiť uvedené objekty alebo donútiť vládu štátu, medzinárodnú organizáciu, ako aj fyzické a právnické osoby aby niečo konali alebo sa zdržali určitého konania. Ďalším cieľom môže byť úmysel spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví alebo značnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí. Páchateľom môže byť každá trestne zodpovedná osoba, t.j. človek ktorý dovršil 14 rok svojho veku a je príčetný².

Konanie páchateľa je špecifikované v jednotlivých odsekokch § 419, a to:

Podľa odseku 1, písm. a) páchateľ

hrozí spáchaním alebo spácha zločin ohrozujúci život, zdravie ľudí, ich osobnú slobodu alebo majetok alebo neoprávnene vyrobí, získa, vlastní, drží, prepravuje, dodáva alebo inak používa výbušniny, jadrové, biologické alebo chemické zbrane, alebo uskutočňuje nedovolený výskum a vývoj takých zbraní alebo zbraní zakázaných zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, v úmysle vážne zastrašiť obyvateľstvo, vážne destabilizovať alebo zničiť ústavné, politické, hospodárske alebo spoločenské zriadenie štátu alebo usporiadanie medzinárodnej organizácie, alebo donútiť vládu štátu alebo medzinárodnú organizáciu, aby niečo konala alebo sa zdržala konania.

Zločinom ohrozujúcim životy, zdravie, ich osobnú slobodu ľudí alebo majetok sú v podstate všetky trestné činy charakterizované podľa zákona ako zločiny a nachádzajúce sa najmä v prvej, druhej, štvrtej, siestej a siedmej hlave Trestného zákona. („Trestné činy proti životu a zdraviu, trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti, trestné činy proti majetku, trestné činy všeobecne nebezpečné a trestné činy proti republike“).

Podľa tejto skutkovej podstaty je dokonaným činom „nielen skutočné spáchanie“ uvedených zločinov, „ale aj vyhŕážanie“ sa nimi, pričom pre trestnosť činu nie je rozhodujúce, či bol páchateľ ochotný alebo schopný vyhŕážky

² J. Ivor a kol., *Trestné právo hmotné, všeobecná èasť*, „Iura edition“ 2010, s. 132.

splniť'. Samotný akt vyhrážky je v tomto prípade považovaný za dokonaný trestný čin. Pojmy neoprávnene vyrábí, získa, vlastní, drží, prepravuje, dodáva alebo inak používa všeobecne známe pojmy, ktorých rozborom sa nebudeme zaoberať'.

„O výbušné, jadrové, biologické alebo chemické zbrane“ ide vtedy, ak tieto zbrane sú medzinárodným vojnovým právom zaradené medzi zakázané zbrane alebo medzi zbrane s obmedzeným použitím. Medzi dohovory, ktoré obmedzujú alebo zakazujú určité druhy zbraní, patria napríklad:

- Petrohradská deklarácia z roku 1868 o zákaze používať vo vojne výbušné náboje s hmotnosťou menšou ako 400 g (tzv. zákaz používať dum-dum strely).
- Ženevský protokol z roku 1925 o zákaze využívať vo vojne dusivé, otravné alebo iné plyny a bakteriologické prostriedky.
- Dohovor o zákaze vývoja, výroby a hromadenia zásob bakteriologických (biologických) a toxínových zbraní a o ich zničení z roku 1972 (Londýn, Moskva, Washington).
- Parížsky dohovor z roku 1993 o zákaze vývoja, výroby a hromadenia a použitia chemických zbraní a o ich zničení.
- Dohovor o zákaze vojenského alebo akéhokoľvek iného nepriateľského použitia prostriedkov meniacich životné prostredie.

Zariadením rozptyľujúcim rádioaktívny materiál, alebo vyžarujúce radiáciu sa rozumejú rôzne technické zariadenia, ktoré môžu rádioaktívne materiály napr. výbuchom rozptyliť do ovzdušia alebo vodných zdrojov. Ide o tzv. špinavé bomby.

Podľa odseku 1, písm. b) páchateľ'

drží „rádioaktívny materiál“ alebo má alebo vyrabí „jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu“, ktoré môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrt', väžnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí „a to už v úmysle spôsobiť smrt' alebo väžnu ujmu na zdraví alebo značnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí“.

V tomto prípade ide o skutočnú držbu (osoba má ich vo svojej faktickej moci) uvedených materiálov alebo zariadení, bez rozdielu či si ich páchateľ vyrobil sám alebo inak zadovážil, rozhodujúce je, že tak robí už s konkrétnym úmyslom spôsobiť uvedené následky. Nie je rozhodujúce, či páchateľ mal oprávnenie narábať s takýmito prostriedkami alebo to robil bez oprávnenia.

Podľa odseku 1, písm. c) páchateľ'

používa „rádioaktívny materiál alebo jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu“, ktoré môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrt', väžnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí, alebo používa alebo poškodzuje „jadrový reaktor vrátane reaktorov“

nainštalovaných na plavidlách, vozidlách, lietadlách alebo kozmických objektoch využívaný ako zdroj energie na poháňanie takých plavidiel, vozidiel, lietadiel alebo kozmických objektov, alebo na iné účely, alebo prevádzku alebo dopravné zariadenie používané na výrobu, skladovanie, spracovanie alebo prepravu rádioaktívneho materiálu spôsobom, ktorý uvoľňuje alebo môže uvoľniť rádioaktívny materiál, alebo takým konaním hrozí za okolnosti, ktoré naznačujú viero hodnosť hrozby v úmysle spôsobiť smrť alebo vážnu ujmu na zdraví alebo značnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí alebo donútiť fyzickú osobu alebo právnickú osobu, medzinárodnú organizáciu alebo štát konat' alebo zdržať sa konania.

V tomto prípade ide o už skutočné „použitie“ uvedených materiálov alebo zariadení s úmyslom spôsobiť uvedené následky. Nie je rozhodujúce, či páchateľ mal oprávnenie narábať s takýmito prostriedkami alebo to robil bez oprávnenia. Špeciálnym spôsobom spáchanie tohto trestného činu je v uvedenom úmysle použitie alebo poškodenie „vymenovaných druhov jadrových reaktorov“. Vyhrážanie sa, že uvedené prostriedky budú použité s uvedeným cieľom je považované za dokonaný trestný čin v prípade, ak sú vyhŕázky uskutočnené takým spôsobom, že vzbudzujú dôvodnú obavu, že ku konaniu skutočne dôjde. Nie je pritom rozhodujúce, či páchateľ mal skutočnú možnosť ich použitia.

Podľa odseku 1, písm. d) páchateľ

požaduje „rádioaktívny materiál, jadrové výbušné zariadenie alebo zariadenie rozptyľujúce rádioaktívny materiál alebo vyžarujúce radiáciu“, ktoré môže v dôsledku svojich rádiologických vlastností spôsobiť smrť, vážnu ujmu na zdraví alebo závažnú škodu na majetku alebo na životnom prostredí, „alebo jadrový reaktor vrátane reaktorov“ nainštalovaných na plavidlách, vozidlách, lietadlách alebo kozmických objektoch využívaný ako zdroj energie na poháňanie takých plavidiel, vozidiel, lietadiel alebo kozmických objektov, alebo na iné účely, alebo prevádzku alebo dopravné zariadenie používané na výrobu, skladovanie, spracovanie alebo prepravu rádioaktívneho materiálu, s použitím hrozby za okolnosti, ktoré naznačujú viero hodnosť hrozby alebo použitia sily.

Podľa tejto skutkovej podstaty, ako dokonaný čin, je trestná už príprava na trestný čin formou požadovania, čo inak znamená, že si ľou vlastne páchateľ iba pripravuje priaznivé podmienky na neskôr zamýšľaný teroristický útok.

V odseku 2 § 419 sú uvedené ďalšie základné skutkové podstaty tohto trestného činu. S rovnakými trestnými sadzbami ako v odseku 1.

Podľa odseku 2, písm. a) páchateľ

zhromaďuje alebo poskytuje „finančné alebo iné prostriedky“ sám alebo prostredníctvom inej osoby, „čo aj len čiastočne na účely ich použitia alebo umožnenia“ ich použitia na spáchanie činu uvedeného v odseku 1.

Finančnými prostriedkami sú všetky prostriedky určené na platby (najmä určitá platná mena), ktorými je možné vo sfére financií uhrádzať pohľadávky. Inými prostriedkami sa napr. rozumejú rôzne vecné prostriedky ako sú zbrane, výbušiny, miestnosti na schádzanie sa alebo na výrobu rôznych zariadení a výbušných systémov, ubytovacie priestory a pod.

Pri zhromažďovaní uvedených prostriedkov nie je dôležitý spôsob (napr. výzva k darovaniu, robenie zbierky), ale cieľ takého zhromažďovania. Taktiež u poskytnutia nie je dôležitý spôsob (prevod z účtu na účet, alebo priamo fyzické odovzdanie prostriedkov).

Podľa odseku 2, písm. b) páchateľ'

poskytuje znalosti „metód alebo techník na výrobu alebo použitie“ výbušní, jadrových, biologických alebo chemických zbraní alebo iných podobne škodlivých alebo nebezpečných látok na účely spáchania činu uvedeného v odseku 1 (terorizmu) alebo sa o také poskytnutie pokúsi alebo má na ňom účasť’.

Znalost'ami sa rozumejú odborné vedomosti získané najmä štúdiom, pracou alebo i inak. Ich poskytovanie je trestné, iba ak sú poskytnuté na účely spáchania činu terorizmu. Podľa tejto skutkovej podstaty sa uvedenými konaniami páchateľ' dopustí dokonaného trestného činu a nie jeho pokusu, alebo niektorého spôsobu účastníctva. Ak páchateľ' organizuje poskytnutie určených znalostí inými osobami, iného na takúto činnosť' navedie, objedná si takúto činnosť' alebo pri poskytovaní znalosti pomáha, vo všetkých prípadoch ide o naplnenie dokonaného trestného činu.

Podľa odseku 2, písm. c) páchateľ'

verejne podnecuje na spáchanie trestného činu terorizmu „spôsobom obhajujúcim alebo ospravedlňujúcim spáchanie“ takého činu pre prípad jeho spáchania a spôsobí tak nebezpečenstvo jeho spáchania, alebo má na ňom účasť’.

Verejné podnecovanie na spáchanie trestného činu terorizmu, je týmto ustanovením zákona vyňaté z trestného činu Podnecovanie uvedeného v § 337 z dôvodov lex specialis³.

Podľa odseku 2, písm. d) páchateľ'

požiada iného, aby spáchal alebo mal účasť' na spáchaní činu uvedeného v odseku 1 „alebo sa o také požiadanie pokúsi“ alebo má na ňom účasť’.

Ide o dokonanie tohto trestného činu formou návodu, alebo objednania, pričom sa všeobecné ustanovenia o účastníctve nemôžu použiť', pretože zákon ich v tomto prípade považuje za dokonanú formu trestného činu. Za dokonaný čin sa dokonca považuje aj prípad pokusu o takúto formu účastníctva.

Podľa odseku 2, písm. e) páchateľ'

plánuje spáchanie činu uvedeného v odseku 1 v úmysle spáchat' alebo umožniť' jeho spáchanie.

³ Trestný zákon č. 300/2005 Z. z.

V tomto prípade ide vlastne o vývojové štadium trestného činu – príprava na zločin, formou organizátorstva, pričom k dokonaniu činu alebo k jeho pokusu skutočne nemusí dôjst'. Aj v tomto prípade ide o dokonaný trestný čin, napriek tomu, že k činu nedošlo.

Podľa Dôvodovej správy k tejto novele TZ boli uvedené trestnoprávne konania do § 419 ods. 2 zavedené „na základe záväzku podľa čl. 5, 6, 7 a 9 Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu z 16. mája 2005, ktorý je platný pre Slovenskú republiku od 1. júna 2007 a zakotvuje trestnosť verejného podnecovania na páchanie trestného činu terorizmu „spôsobom obhajujúcim alebo ospravedlňujúcim trestný čin terorizmu so spôsobením nebezpečenstva jeho spáchania“, poskytovanie know-how na výrobu zbraní a výbušní, ako aj nebezpečných a škodlivých látok na účel spáchania trestného činu terorizmu, požiadanie iného o spáchanie trestného činu terorizmu alebo o účasť na ňom, pokusu alebo účasti na týchto formách okrem pokusu o verejné podnecovanie, čo je vyjadrené v skutkovej podstate ako trestnosť pokusu alebo účasti na poskytovaní know-how na výrobu zbraní alebo iných vecí a látok, na objednávke spáchania alebo účasti na trestnom čine terorizmu a trestnosť účasti na verejnem podnecovaní v zákone stanoveným spôsobom. Zahrnutie vývojového štátia pokusu do skutkovej podstaty je odôvodnené potrebou vytvoriť z neho tzv. podporný trestný čin v zmysle čl. 9 tohto dohovoru okrem verejného podnecovania na jeho spáchanie. Zakotvenie účasti na takomto trestnom čine je odôvodnené tým, že dohovor vyžaduje trestnosť riadenia, zosnovania, podpory a všeobecne účasti na týchto formách terorizmu, a to v zmysle čl. 9 tohto dohovoru ako podporného trestného činu“.

Okolnosťami podmieňujúcimi použitie vyššej trestnej sadzby uvedené v odseku 3 sú: „spôsobenie t'ažkej ujmy na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb, spáchanie činu na chránenej osobe, voči ozbrojeným silám alebo ozbrojeným zborom, alebo spáchanie činu členom nebezpečného zoskupenia, alebo za krízovej situácie“

Ďalšia kvalifikovaná skutková podstata, zavedená do zákona uvedenou novelou, v odseku 4 stanovuje, že prísnejšie trestný je ten, „kto spácha čin uvedený v odseku 2 písm. a) a tým umožní použitie“ ním zhromaždených alebo poskytnutých finančných alebo iných prostriedkov na spáchanie alebo pokus činu vedeného v odseku 1, „alebo ich takým spôsobom sám použije alebo ak spácha čin uvedený v odseku 2 písm. d) a tým umožní spáchanie alebo pokus činu uvedeného v odseku 1“.

Pri použití kvalifikácie podľa odsekov 3 alebo 4 zákon v sankcii uvádza absolútne určitý trest, a to doživotie.

Summary

Current treatment in criminal law to combat terrorism in the Slovak Republic

Keywords: terrorism, terrorism, intimidation of the population, constitutional, political, economic or social structures of law.

The article provides a survey on individual features of the body of the offence set forth in Section 419 named “Terrorism and certain forms of participation in terrorism” of a currently effective Criminal Act and interpretation of certain terminology the section contains. Also, the article points out certain problems that may arise in the course of application of the above body of offence in practice.